

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka — Godišnja pretplata 50 Din — Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 — Račun poštanske štedionice broj 12.943 — Oglasi po ceniku — Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 22 novembra 1935

God. VI — Broj 44

Sokolstvo kao činilac u našem narodnom životu

Prilike koje danas kod nas vladaju našle su u Sokolstvu razumljivog odjeka i razumljivo i do komentarisanja — unutar naših sokolskih redova. Premda je stanovište Sokolstva prema najvažnijim pitanjima našeg narodnog života jasno označeno u njegovim pravilima, ipak se ne može tim našim raspravljajama o tim pitanjima zanekati svako značenje. Iako je naše stanovište jasno, ipak ono nije svuda ušlo u detalje i predvidelo sve mogućnosti, a tačno tumačenje potrebno je i kod zauzetog stava. To raspravljajući o tim pitanjima ima svakako već značenje za općenito stanovište koje Sokolstvo zauzima prema izvesnim događajima i pojavama, koje se odvijaju u našem narodnom životu. Možda je naše gledište katkada preusko, skućeno, nedovoljno energično i drugima nejasno?

Sokolstvo spada svakako među ustanove ili, možda bolje, tvorevine našeg narodnog života, koje u tom životu igraju bitnu ulogu. Mnogo organizacija u Jugoslaviji deluju u izvesnom smislu u istom smeru u kome i Sokolstvo, i bilo bi zgodno ustanoviti, kakav značaj ima Sokolstvo obzirom na druge organizacije i udruženja, koja deluju u istoj sredini. To je važno i radi određivanja stava Sokolstva prema važnim pitanjima našeg narodnog života i uloge Sokolstva u istome. Većina organizacija u našem narodnom životu ograničeno je bilo na neko mesto, kraj, neku klasu ljudi, s obično jednostranom svrhom i na jednoj osnovi koja nije na široko zamišljena; to su organizacije koje se ograničavaju na najnužnija reguliranja odnosa članstva prema zajednici i obratno u cilju ostvarenja jedne stanovite svrhe. Tu se može možda kod ovih organizacija vrlo retko govoriti o nekoj duhovnoj vezi, o nekoj idejnoj osnovi u onom smislu u kome se to inače ukazuje kod jednog pokreta. Zato je pogrešno identifikovati Sokolstvo s jednom organizacijom. Istina, i Sokolstvo je udruženje s određenim pravilima, određenom svrhom, ali ima kriterija koja mu opravdavaju značenje i jednog pokreta. Već sama misao, koja čini duhovnu stranu Sokolstva, — a koja u stvari nije drugo nego naš rad teoretski zamišljen, ali koji dobiva svoje pravo značenje i svoj oblik tek svojim ostvarenjem u životu, — daje nam dokaza za to mišljenje. Na široko zasnovana organizacija, u sitnice izrađeni program, koji obuhvaća sve krajeve Jugoslavije, sve slojeve naroda i sve klase društvene, bez obzira na dob, spol, veru i pleme, daje Sokolstvu značenje jednog narodnog pokreta, koji je kod nas u Jugoslaviji dobio osobito nakon oslobođenja puno značenje i pravi zamah, težeći za telesnim, prosvetnim i moralnim uzgojem našeg naroda. Sokolski rad zadire najdublje u narodni život i više nego rad ijedne druge organizacije on nakon svoje predratne skućenosti dobiva sve veći opseg, zapljuskujući kao nabujala reka i u najuže, najzabačenije jarke i kuteve našeg narodnog života. Možda bi u nekoj konačnoj fazi našeg razvoja, — kada bi se dinamike nestalo, kada bi val našega duha i uspeh našega rada preplavio sve, obuhvatio svakog, — došlo do izvesne stagnacije i kada bi se naš rad sastojao u podržavanju onoga što je postignuto; ali to je samo teoretska pretpostavka, koja nema praktičnog smisla. Naš uticaj na narodni život u cilju da taj život poprimi jedan određeni smer ka njegovom uzdizanju i poboljšanju, ne može se skućiti u kalupe jedne organizacije a da ga se ne onemogućiti ili ne otešća. Sokolstvo pak svojim radom kao snažna struja prostrujava život narodni, dižući ono što je slabo, prosvetljujući zaostalo, uzgajajući i popravljajući zalutale, brineći se ne samo za telo, već i za dušu i moral pojedinaca i tako celine.

I kada smo svesni velikog značaja i zamašitosti Sokolstva kao narodne ustanove, mi možemo promotriti neka važna pitanja glade našeg stanovišta prema nekim važnim područjima našeg narodnog života, koje nas se toliko neposredno ne tiču, ali to samo neposredno, što znači, da posredno

ipak da. Već na prvom mestu ovdje moramo naglasiti, da je ovdje u pitanju Sokolstvo kao pokret, kao celina, a ne možda Sokoli ili pojedine sokolske jedinice, koje su samo organi tog pokreta. To bismo možda smeli nazvati vanjskim delovanjem Sokolstva na narodni život van područja u kome direktno ono deluje. Da li bi se smelo govoriti o nekom proširenju našega rada na područja, koja nas izravno ne interesiraju i koja su možda često sa Sokolstvom nespojiva, to ćemo sada nastojati da raspravimo.

Da stoga unapred ustanovimo taj naš prošireni rad, koji ćemo nazvati ovdje nadzorom i pravom savetovanja pri rešavanju izvesnih važnih pitanja narodnog života. Iz napred iznesenog jasno se vidi, da iz rasprostranjenosti našega rada za narod izvire za nas dužnost da se zanimamo s celokupnim narodnim životom i da pripomažemo pri njegovoj izgradnji i na drugi način a ne samo čisto našim sokolskim radom. Dodir i ovisnost uspeha našega rada o ispravnosti u narodnom životu uopće, prisiljava nas da naše delovanje proširimo, da mu dađemo jedno šire područje, vodeći uvek računa o čistoti sokolske misli i o interesima narodne celine. Prateći evoluciju narodnog života i živeći sami s tim životom i među u njemu samome, mi smo u mogućnosti da zagledamo i u najskrovitije, najtamnije kuteve tog života. A naš narodni život nije bio a ni ti je danas bez pojava koje su posledica negativnog delovanja, nedostajanja visoke svesti pri poimanju nekih dužnosti i nekih prava. Naš narodni život u svim svojim područjima ima rana, ima negativnih pojava, koje stvaraju onu bokesnu psihozu u narodu. Ko nam može zanekati pravo da, poznavajući i prateći narodni život, vidimo računa o svemu tome i vršimo neki nadzor kako nad radom pojedinaca tako i svakoga, ako bi taj rad dolazio u sukob s narodnim interesima, koji su identični sa sokolskim. Naš narod je preživio teških trenutaka, podneo dovoljno žrtava i ima potpuno pravo na miran rad pri svome izgrađivanju. Ali pri tome se dešavalo i danas se dešava, da je bilo slučajeva koji su taj mir narušavali i sprečavali uspešan razvoj narodnog života. Često su važna narodna dobra zlopotrebljavana, često interesi naroda zapostavljani interesima pojedinaca, zlopotrebljavala se i vlast i položaj. Da bi se postigli izvesni ciljevi, zlopotrebljavalo se i veru i plemenska obeležja, i staleže nesuglasice i nevolje pojedinih slojeva, sve to samo u svrhu zadovoljenja bolesnih ambicija i vlastitih interesa. Svedoci smo nepravilnog rada na jednoj strani i nezadovoljstva na drugoj, što je na žalost tako teška pojava u našem narodnom životu. Mnoge i mnoge pojave su svojim štetnim uticajem sprečile ispravnu evoluciju našeg narodnog života, stvarajući zagušljivu atmosferu, koja je gušila veru narodnu u bolju budućnost i napredak države. Te pojave, koje naš narod okrštava raznim imenima kao: korupcija, protekcija, nepravedno privilegovanje, zabolile su svakog iskrenog rodoljuba, a nas Sokole napose. Sokolski rad, usmeren u pravcu za narod i domovinu, morao je svakako osetiti te nedaće, jer zapreke u narodnom životu uopće bile su indirektno i smetnje i sokolskom radu. Mi smo morali vrlo brzo doći u sukob s takvim radom i osetiti njegove negativne posledice. Naša kontrola međutim u tom pravcu ne sme biti krivo shvaćena, ali ona nam se nameće, ona nam pripada po prirodi stvari, budući da je u neskladu rad drugih s onim našim koji je narodu potreban. Naravno kao svuda i tu mora postojati određena granica, izvesna opreznost i pažnja kako se ne bi okaljala čistota i vrednost i povredila neovisnost sokolskog rada o ljudima i raspoloženju. Taj nazor bi se u prvom redu mogao odnositi na političko polje. Otkuda nam, moglo bi se upitati, to pravo? Otuda, što svaki građanin i svaka organizacija koja živi u narodu ima pravo da ukaže na nepravilnosti koje smetaju ostvarenju narodnih ciljeva i štetno deluju na narod-

stvu i mi to smemo provoditi. Ali baš kada je u pitanju politički život moramo biti vrlo opreznii, jer znamo, da ni život. Nama to naročito leži na sredstva kojima se politika služi radi postignuća svojih ciljeva nisu uvek na moralnoj visini i često deluju nepovoljno na pojedinca i na masu. Sokolstvo, kao strogo nepolitički pokret, mora da pazi pri svom radu, da taj karakter nepolitički uvek sačuva, jer samo onda će biti u stanju da vrši jednu objektivnu, nepristranu i korisnu kontrolu onih, kojima je u narodnom životu poverena ova ili ona zadaća od značaja. Vodeći načelom, da se rad svakoga ma ko to bio u narodnom životu mora kretati unutar izvesnih granica, poštujući neke principe o kojima zavisi narodni život i rad, mi smo dužni javno ustati i upreti prstom na nepravilnosti i kršenja postavljenih ograda. Sokolstvo je dovoljno jako da se odupre uticaju bilo s koje strane i njegov glas neće biti podignut ni na čiji mig, ni po čijoj naredbi, već u skladu s uverenjem, koje je diktovano onom ljubavlju i nesebičnošću pri radu za narod i narodno dobro bez obzira na veru, pleme, stalež ili klasu. Ovdje ponovo naglašavamo, da mislimo na Sokolstvo kao na pokret, kao na celinu, a ne na pojedinca. Politički život je važan sastavni deo narodnog života uopće, jer o visini tog političkog života ovisi i vrednost naroda kao celine, o njemu ovisi udes države kao aparata, i on nas mora zanimati, stoga smo i dužni pratiti njegov razvoj i uticaj. Zadaća Sokolstva bila bi u tome, da onda, kada taj život krene pogrešnim pravcem, pravcem koji nije u interesu naroda, kada političke manije uzmu odveć maha na uštrb narodnog dobra i napretka ili čak i države kao celine, da tada javno progovori i iznese sve ono što je nevaljalo i štetno uno izvesnih političkih pravac u narodni život. I ne samo to u političkom životu, već i na drugim područjima narodnog života, bilo kulturnom, socijalnom, ekonomskom i inom, gde bi ravnodušnost mogla omogućiti nedela na štetu naroda. Kao pokret narodnog dizanja, Sokolstvo je pozvano da radi na tome, da naš celokupni narodni život bude zdrav, svež, bez more i zagušljivih atmosfera, kako bi bio kadar dovesti do uspeha narodno delo i omogućiti narodu mir i zadovoljstvo.

Kao što je Sokolstvo na jednoj strani znano da prati budnim okom sve ono što se dešava u narodu, tako bi moglo na drugoj strani tražiti da ga se i pita pri rešavanju nekih važnih pitanja našeg narodnog života. Sokolstvo kao pokret rasprostranjen širom cele zemlje, kroz sve slojeve narodne, kao pokret koji deluje pri svim mogućim prilikama, kako u pogledu verskom, prosvetnom, ekonomskom, socijalnom, higijenskom, tako i u pogledu plemenskom, stiče kroz svoj aparat jedno bogato iskustvo koje se gomila pri njegovoj vrhovnoj instanci, a koja prema tome iskustvu usmerava celokupni sokolski rad. Narodni život Sokolstvo mora nužno da upozna, da iznalazi njegove uzroke i stvara preduslove kako bi taj život bio bolji i napredniji. Sokolstvo pri tom upoznaje u sitnice taj narodni život, kako općenito tako i glade pojedinog kraja, mesta, i glade raznih sredina. Sokolstvo je poznat život našeg sela sa svim njegovim dobrim i lošim stranama i poteškoćama, poznat mu je život grada sa svim njegovim nevoljama, poznat mu je život brata seljaka, brata radnika i brata intelektualca. Radeći sa svim dobima ljudskog života, Sokolstvo upoznaje razvoj života svakog pojedinca kao i okolnosti koje utiču i kako utiču na taj razvoj. Sve to postaje deo sokolskog iskustva koje se stiče u sokolskim domovima, vežbaonicama i na vežbalistima, u Sokolstvu uopće. S obzirom na to bilo bi potrebno da se pri rešavanju nekih važnijih pitanja našeg narodnog života i Sokolstvo pozove da dađe svoje mišljenje. Ne traži se tu i ne misli na neki odlučujući glas, ali obzirom na gornje činjenice ovo mišljenje sokolsko pri donošenju odluka kod nekih važnijih problema bilo bi samo na korist našega naroda. Sokolstvo je tu nadalje i u toliko interesovano i zbog toga što o pravilnom rešenju tih pitanja ovisi u mnogome i uspeh samog sokolskog rada. Uzmimo samo jedno pitanje, koje je na dnevnom redu, a to je pitanje telesnog uzgoja naše omladine.

Kao po celom svetu, i kod nas se pitanju fizičkog uzgoja omladine pridaje puna važnost. Može li se obzirom na gore navedene okolnosti i činjenicu, da je telesni uzgoj glavna okosnica sokolskog vaspitnog rada, to pitanje rešiti potpuno pravilno i brzo bez savetovanja sa Sokolstvom, koje u tome pogledu ima dovoljno i znanja i iskustva? Bogato iskustvo stečeno decenijama predanim i nesebičnom radom u narodu i za dobro naroda, vodeći uvek računa o vremenu i prilikama i o onome što se u svetu na tome polju pronalazi kao dobro i korisno, Sokolstvo bi moglo dragoceno poslužiti merodavnima pri donošenju stanovitih odluka. A nije to samo slučaj s telesnim uzgojem. I na polju prosvetnog podizanja naroda ima Sokolstvo potpunu sliku prilika kod nas i svoje na osnovu iskustva stečeno mišljenje, kako bi i tu trebalo raditi i gde najviše. Koja slična ustanova privatnog karaktera tako duboko zaseca u narodni život kao što je to slučaj sa Sokolstvom? Isto je i glade zdravstvenih prilika u našem narodu, u čemu Sokolstvo može da bude od naročito velike koristi, budući da je zdravstveno stanje sastavni deo sokolskog telesnog uzgoja uopće. Vodeći nadzor nad svim kategorijama svog pripadništva, Sokolstvo stiče približnu sliku o zdravstvenom stanju našega naroda, i to i opet radi toga što ono deluje širom cele zemlje i pod najrazličitim životnim uslovima. Pa i na drugim poljima i glade drugih pitanja, kao socijalnih, gospodarskih i sličnih Sokolstvo ima svoje iskustvo, poznavajući sva ta područja iz svog vlastitog života i rada. Svuda je Sokolstvo kadro dati jedno jasno i određeno mišljenje za uspešno rešenje tih pitanja iz narodnog života, jer je ono na njihovom uspešnom rešenju i naročito zainteresovano. Nije sve ovo što je za Sokolstvo izneseno nešto novo, već bi se ovdje više radilo o prelazu iz jednog pasivnog stava u stav akcije.

Možda bi se moglo prigovoriti, da li je Sokolstvo znano da vrši ove funkcije u narodnom životu, da li ono ima prava na to i da li je ono sposobno da te funkcije valjano vrši. Na prvi pogovor je najbolji odgovor celokupni sokolski rad, koji smo ovdje mestimično poderali, i koji nosi jedno bitno obeležje — za narod i otadžbinu. Kao činilac narodnog života, koji čeli svoj rad usmerava u pravcu da se taj život poboljša, ozdravi i osposobi za miran i uspešan napredak naroda, Sokolstvo je zainteresovano bilo direktno bilo indirektno događajima i stanjem narodnog života i posledicama usled tih događaja i toga stanja za daljnji razvoj naroda. To se pravo stoga Sokolstvu ne može nikako osporavati. Glade pak pitanja doraslosti za te funkcije, nalazimo odgovor u sokolskoj ideologiji, koja je srž celokupnog sokolskog rada. Po načelu: Pojedinac — ništa, celina sve — isključen je pojedinac od prevelikog uticaja naročito u negativnom

pravcu. Sokolstvo pojedinca ne daje onu važnost, koju mu daju neki drugi pokreti, i to ne možda da ga zapostavi i da mu zaista ne pridaje nikakvog značenja, već zato, da bi omogućilo uspešniji rad zajednice i naglasilo njenu važnost za pojedinca. Sokolski rad je u osnovi i onako obračen na pojedinca kao na polaznu tačku, jer samo zdravi i vredni pojedinci daju zdravu i čvrstu zajednicu. I tim ograničenjem ličnosti pojedinca — Sokolstvo teži samo za tim, da pojedinca privikne da se podvrgava volji celine, koja je nužna za što uspešniji rad kako jednog tako svih pojedinačno. Upućujući pojedinca na zajednicu, Sokolstvo nastoji da omogući pojedinca razvoj do najviše mere, a njegov rad da ne bude ograničen samo na njega, već da i drugi od njega imadu koristi. Ono glade da ukloni sebičnost i tesnogradnost i da rad pojedinca usmeri tako, da isti bude koristan po celinu, a ne možda samo za njega, pa čak i na štetu drugih. Pri tome najbolje daje smernicu sokolsko deslo: Ni koristi ni slave! I baš zato smo ovdje napred istakli, da pri tim, da ih nazovemo vanjskim funkcijama, ne rade Sokoli, već Sokolstvo preko svog vrhovnog organa. Tim postaje neopravdana bojazan, da bi pri vršenju, odnosno pri učestvovanju i pomaganju u vršenju tih funkcija od strane Sokolstva mogla prevagnuti volja pojedinca sa svom svojom neobjektivnošću i sebičnošću. Naročito je tim onemogućeno da se okalja čistota sokolskog rada, koja bi se mogla naneti padanjem bilo pod čiji uticaj. Vršeći te funkcije, odnosno pomažući u vršenju istih, Sokolstvo je po načelu demokratizma, koje ono uzima kao osnovu u kolektivnoj saradnji, kadro da dađe jedan objektivno pravedan i nepristran sud, bez sebičnih motiva, koji su isključeni u pravom sokolskom radu, i ne tražeći ni koristi ni slave. Sokolski rad je svakom vidljiv, svako može da ga proceni i vidi jasnu tendenciju njegovu za dobro naroda i otadžbine. Ne može biti mesta ni sumnji za zavadanja, kolebanja i sve moguće greške, u koje čovek pojedinac ili neka nesamostalna organizacija može upasti. Taj rad će, ma u kome pravcu se on kretao, biti uvek rukovoden osnovnim sokolskim načelima, uvek u interesu narodnom, i biće stoga isključeno skretanje s tih smernica bilo pod čijim pritiskom, bilo na čiji mig, bilo pod kakvim prilikama.

Ne može se Sokolstvu osporiti pravo da radi na čišćenju narodnog života, na njegovom ozdravljenju i da zajedno s drugim faktorima daje tom životu svežine, da rasterava s njega maglu i da taj život usmerava lepšoj budućnosti, u kojoj bi narod mogao da uživa mir, spokojstvo i zadovoljstvo u svojoj kući, u svojoj sredini, — u svojoj domovini, koja će mu biti nesno najdraže, nešto srođeno s njegovim srećem.

Veljko Vrlinić, Bojanci.

Sokolstvo i škola

Reagirajući na pisanje nekog starog profesora, koji je ustvrdio, da je slabom uspehu daka u srednjim školama, između ostaloga, uzrokom »i dvostruka gimnastika, školska i sokolska«, brat Ante Tadić iz Subotice napisao je u br. 41 »Sokolskog glasnika« članak, pobijajući uspešno u njemu ovakovu proizvoljnu tvrdnju gospodina profesora, koji, verovatno, nije posvema upućen u sistem i ideologiju sokolskoga rada, jer inače sigurno ne bi bio postavio ovakovu netačnu tvrdnju.

Oduvek je školska omladina u gradovima predstavljala velik deo sokolskog podmlatka. Daci su i ranije, pre sadašnjeg vremena, najviše punili naraštajske vrste, iz kojih su se razvili današnji sokolski prvaci, a da nikome nikad nije padalo na um da okrivljuje Sokolstvo za eventualni uspeh tih daka u školama, štaviše, u starije vreme, kad sport još nije bio kod nas tako popularan kao danas, razumno je mnogo više daka nego u sadašnje doba dolazilo u sokolske vežbaonice, i onda je bilo te odnozne »dvostruke gimnastike«, pa ipak niko nikad nije tvrdio, da bi to smetalo dacima u školi i oduzimalo im vreme »za miran rad kod kuće u učenju onih

predmeta, koji daju potrebna znanja i otvaraju bolje vidike za ozbiljan život«, kako to kaže poštovani gospodin profesor.

Pre nego što se nešto ustvrdi, treba to tačno proveriti. Trebalo bi, u ovom slučaju, pre svega proveriti, koliko u kojem mestu daka efektivno pripada sokolskoj organizaciji i koliko od tih daka imaju negativan uspeh u školi. Tek tada bi se videlo, koliko može stajati tvrdnja, da »dvostruka gimnastika« smeta dačkom učenju. Brat Tadić je baš primerom onoga grada, koji i gospodin profesor navodi, računski dokazao, da niti 8% daka srednjih, stručnih i gradanskih škola u tom gradu nisu vežbali u Sokolu, da se pitanje do kraja rešiti, trebalo je još utvrditi, koliko je od tih daka Sokola izvršilo razred s negativnim uspehom. Uveren sam, da rezultat ne bi bio u prilog pomenutoj tvrdnji g. profesora. Pa i kad bi baš svi ti daci Sokoli, da uzmemo najapsurdniji slučaj, imali slab uspeh u školi, to još ne bi bilo dokazom, da je njihovo pripadništvo sokolskoj organizaciji tome krivo.

Ja ću — neka mi se to ne zameri! — ovdje navesti jedan primer iz svoje

SLOVENSKO SOKOLSTVO

Zbor župskih načelnika ČOS

U subotu dne 16 i u nedelju 17 o. m. održana je u Pragu, u Tirsčevom domu, pod predsedavanjem načelnika ČOS brata dra Miroslava Klingera, sednica zbora župskih načelnika. Ovaj zbor usvojio je važne predloge, koji će biti predloženi na konačno odobrenje vioru ČOS, a koji će se sastati 15 decembra o. g. U svom pozdravnom nagovoru brat dr. Klinger setio se je najpre sedamdesetgodinjske smrti Jindřiha Fignera te zatim ovog leta umrle braće Broža i Pelclbauer. Nakon izveštaja o radu načelnštva bio je usvojen predlog, da će u buduće načelnštvo ČOS sačinjavati načelnik, trojica njegovih zamenika i 24 člana načelnštva. Zatim je br. dr. Pelhat održao zanimljivo predavanje o modernim smerovima telovežbe, upoređujući ih s Tirsčevim sistemom. Nakon referata brata Bende i Tesarža o nogometu, zaključeno je, da se zabrani svaki pokušaj uvadjanja nogometa u sokolske redove. Nadalje je načelnik br. dr. Klinger referirao o pripremanju za Berlin, Varšavu, Suboticu, Bukarešt i Slovačku. O ovogodišnjim takmičenjima izneo je pregledan referat brat Havel, pa je zaključeno, da se red takmičenja preradi. Glede svečane odore nastajaju i vežbačkog odela za nastajajuće i mušku decu, zaključeno je, da se predložiti izbor izneseni predlog izmene dosadašnjih odora, a glede uvođenja naročite ogrtača k dosadašnjoj svečanoj članskoj odori, zaključeno je, da to, nakon što prouči, raspravi idući zbor župskih načelnika. Glede učestvovanja na olimpijadi u Berlinu, zbor je usvojio mišljenje, da bi ČOS u Berlinu učestvovala s većim brojem vežbača, u koji se pak broj ne bi uračunalo takmičare, koji bi imali da pred svetskim forumom prikažu visinu sokolskog telovežbenog sistema. Zaključeno je nadalje, da će oni vežbači, koji su pokazali svoje vežbe — sastav brata Pehačka — iste pokazati i članovima viora, pre nego bi ovi imali da donesu definitivni zaključak o učestvovanju veće grupe Sokola u Berlinu.

Sednica prosvetnog zbora ČOS

U subotu i nedelju dne 9 i 10 o. m. sastali su se u Tirsčevom domu u Pragu na jesećenju zasjedanje župski prosvetari češkoslovačkog Sokolstva. Zboru je predsedavao prosvetar ČOS br. Antonin Krejčí, koji je odmah u uvodu podvukao buduće važno delo prosvetara u pripremanju članstva za naredni svesokolski slet god. 1938. Sav rad u prosvetnom odboru ČOS i njegovih 16 oteka bio je ove godine u prvom redu posvećen širenju i pravilnom shvaćanju sokolske misli te pridobivanju sposobnih radnika za taj rad, i to putem posebnih prosvetnih škola. I u prosvetnom pogledu opaža se, da su veze između župa i saveznog vodstva sve to tesnije. Iskustvo je nadalje pokazalo, da je prosvetni rad potrebno što više prilagoditi praktični nego što je to do sada bilo i s toga razloga biće također i župske prosvetne škole u izvrsnom pogledu preinačene. Naročita zadaća čeka sokolsku prosvetu u svrhu što tesnijeg zblizanja braće Čeha i Slovaka. Zato će u buduće biti potrebno među sokolskim društvima i članstvom propagirati slovačku knjigu, držati predavanja o Slovačkoj, prirediti i igrati slovačke igre i t. d., jer je baš Sokolstvo u prvome redu pozvano da razbije ono izvrsno nepoverenje, koje još postoji među Česima i Slovcima. Prosvetni zbor se je također setio i legionarskih junaka braće Čapka, Sovca, Hofmana i drugih, koji su dali sjajan dokaz pravilnog sokolskog shvaćanja u narodno odbranbenom pogledu. Također i dr. Sajner i dr. Vanjiček uvek su i posvuda saradivali s češkoslovačkom vojskom i time pridonašali velik udeo jačanju narodne odbrane. Iz statističkih podataka pak vidi se, da u ČOS ima već 98.2% svih sokolskih društava svoj prosvetni odbor, odnosno barem svoga prosvetara. Ukupno u češkoslovačkom Sokolstvu deluje 3.141 prosvetar i 10.452 člana prosvetnih oteka, dakle čitava falanga oduševljenih propagatora sokolske misli i sokolskog rada. Najveći deo ovih pripada profesorom, odnosno učiteljskom zvanju, od kojih njih 1.647 deluje kao prosvetari, a 2.997 kao članovi tih oteka. Za njima dolaze činovnici. Na prosvetnom zboru bilo je također i govora o projektu novog zakona o pozorištima, a kojim bi bio skoro posve ugrožen opstanak diletantskih pozorišta. Zato će ČOS u tome pogledu na nadležnom mestu izneti gledište Sokolstva. Bilo je također debate i o pravom demokratskom životu, pri čemu su govornici izneli mnoge krasne misli s težnjom, da bi se što više produbio demokratski sokolski život. Na koncu zborovanja

je pretsedavajući br. Krejčí ponovno istakao važnost sokolskog rada, te je naročito upozorio na veliku zadaću, koja čeka prosvetare u pripremanju pojedinih župa za izlete po Slovačkoj, koji će se, kao što je poznato, prirediti naredne godine. Ovom zborovanju učestvovali je 51 župski prosvetar, a osim njih za sve vreme zborovanja istome je prisustvovalo i mnogo članova pretsedništva ČOS sa starešinom br. dr. Bukovskim na čelu.

Treća takmičenja takmičara za Berlin

Braća iz ČOS sistematski se spremaju za takmičenja na berlinskoj olimpijadi. U subotu, dne 16 o. m. održano je u vezi s tim pripremanje veće treće pokusno takmičenje, na kome je nastupilo 55 takmičara. Sudilo se je veoma strogo i svaki takmičar mogao je postići najviše 60 bodova. Prvi je bio brat Leffer iz Vinohradskog Sokola sa 58 bodova, drugi brat Hudec, također iz Vinohradskog Sokola sa 57.9 bodova, a treći brat Gajdoš iz Sokola Brno I sa 57.8 bodova, četvrti brat Petraček iz Sokola Karlin sa 57.2 boda i peti brat Kolinger iz Sokola Roudnice.

Tirš o Figneru

Kako je visoko mišljenje imao Tirš o svome saradniku pri osnivanju sokolske organizacije, o njegovoj inicijativi i dalekovidnosti, vidi se i iz sledeće Tirševе izjave: »Soko se je Fignerovim nastojanjem postepeno pripremao na veće zadatke, jer kod kuće nije bilo niti jedne organizacije, koja bi se mogla njime da uporedi. Zato je Figner odmah počeo da gleda i preko granica i u njemu se je porodila misao da se češki telesni uzgoj podigne na visinu telesnog uzgoja na strani pa čak po mogućnosti taj i nadmašiti. Na tako nešto nije se mogao da odluči niko osim Sokola; u Praškom Sokolu odmah zatim moralo je da se sentimentalno rodoljublje povuče pred širim gledanjem, smelijim mislima i jačom voljom. To smatram najvećom zaslugom Fignerovom, koja je do sada bila poznata samo najužem krugu.«

Socijalna akcija ČOS

Već dve godine uzastopce organizovao je socijalni oteka ČOS opsežnu socijalnu akciju za pomoć nezaposlenoj braći i sestrama. Prve godine izdana su bila staklena sokolska srca, koje je lani usvojio za svoju socijalnu akciju i naš Savez SKJ, lani pak izdana su kandila u obliku crvenog srca sa sokolskim monogramom, a ove godine, da se ujedno uposlji i radnike iz drvne industrije, nabavio je socijalni odbor ČOS štednjake u obliku košnice, na čijem se vrhu nalazi malo drveno, crveno srce. — Nadalje, novogodišnji broj »Sokolskog vjestnika« ČOS imaće naročiti prilog, u kome će objaviti međusobne čestitke sokolske braće i sestara, a to uz jednu malu otetutu. Čista dobit od ovih oglašnih čestitaka upotrebiće se za socijalni fond ČOS.

O izveštavanju u dnevnoj štampi o Sokolstvu

Vrlo je potrebno, da sva široka javnost uvek dobro zna, kako sokolska organizacija deluje u narodu. U tu svrhu služe Sokolstvu u prvom redu dnevne novine. Dok Sokolstvo za svoju internu potrebu izdaje svoja stručna i druga službena glasila, ono se poslužuje, i ima da poslužuje, dnevnim štampom, da tako podržava vezu s javnošću. Tako se i češkoslovačko Sokolstvo već pred nekoliko godina snažno prihvatilo rada i u tome pravcu. Ono u tu svrhu dnevno izdaje naročiti bilten, namenjen u prvome redu urednicima češkoslovačkih naprednih novina, a u drugom redu ostalim lokalnim novinama širom države. Za dnevnu štampu ima opet i svaka župa svog stalnog izveštioa, a ovi opet svoje dopisnike iz pojedinih društava svoje župe. Kako se intenzivno izveštava o sokolskom radu u dnevnom listu, da uzmemo samo nekoliko podataka iz moravske dnevne štampe, vidimo n. pr., da je »Moravski večernjik« ove godine do konca septembra objavio ukupno 245 sokolskih vesti, list »Pozor«, koji izlazi u Olomouci, 179 vesti, »Moravski dnevnik« 102 i t. d. Ako pak uzmemo u ruke brnske »Lidove novine«, videćemo, da taj list dnevno donosi veliku rubriku vesti iz sokolskog života, i to ne samo iz češkoslovačkog, već također i iz jugoslovenskog i poljskog Sokolstva. Kod nas pak u Jugo-

slaviji ova važna grana propagandnog rada u dnevnoj štampi još nije dovoljno organizovana, ni kao što se važno i uredno izveštavanje ni u svojoj vlastitoj štampi kod nas još ne poklanja dužna pažnja.

Razne vesti iz slovenskog Sokolstva

Pripreme za izlete ČOS u Slovačku god. 1936 već su u punom toku. Tako su se u Štefanikovo župi sastali dne 9 o. m., u dolini reke Vage, zastupnici skoro svih župskih društava da se posavetuju o dogodišnjem izletima čeških župa u Slovačku. Tu župu će naime naredne godine posetiti Jugočeška župska skupina s Plzenjskom župom na čelu. Bilo je stoga odlučeno, da se prvoga dana održi veliki sokolski zbor u Trenčinu prilikom otvaranja tamošnjeg sokolskog doma, drugoga dana svi učesnici ovoga izleta razići će se po raznim sokolskim društvima Povačke župe, a za treći dan određen je sastanak svih na brdu Bradlo, gde poćiva poznati češkoslovački heroj general Štefanik. Ovim komemorativnim svečanostima učestvovali će također legionari, dobrovoljci i drugi nacionalni krugovi.

I Vanjičkova župa u Brnu pripravila se na izlet u Slovačku. Njoj je određeno da pade u Potkarpatsku Rusiju, gde je sokolska propaganda još vrlo potrebna. Župa će ove zime u tu svrhu prirediti u Brnu i predavanje o Potkarpatskoj Rusiji. Kao pokus za ovaj pohod u Potkarpatsku Rusiju prirediće se pre i župski slet u Brnu — Husovicima, gde će župa ujedno i proslaviti svoju 50 godišnjicu.

Sokolstvo društvo u Kromjeržuju, u Moravskoj, proslavilo je 19 o. m. svoju 70 godišnjicu. Tom prilikom priredilo je i vrlo dobro uspele telovežbačku akademiju, na kojoj su nastupila sva odeljenja. Ovo se društvo naročito odlikuje svojom momčadi za odbojku, te je već duže vremena u toj igri ne samo češkoslovački već i slovenski prvak.

Ovogodišnji svesokolski slet češkog Sokolstva u Americi, koji je održan koncem juna u Klivlendu, uspeo je ne samo u tehničkom i u moralnom pogledu, već je imao i znatan materijalni dobitak. Zato je članstvo i primilo natrag svu svoju uplatu za garantirani fond, a sam Savez pak ovim sletom došao je do znatnih materijalnih sredstava, koja će mu poslužiti za daljnji rad.

Sva društva u ČOS svečano su komemorirala 70-godišnjicu smrti suosnivača Sokolstva i prvog sokolskog starešine Jindřiha Fignera. Svakako najlepša komemorativna svečanost održana je 15 o. m., u matičnom društvu Praškom Sokolu, kome je Figner i bio prvi starešina od njegova ustanovljenja pa do svoje prerane smrti i kome je darovao krasni sokolski dom u Sokolskoj ulici. Komemorativno veče održano je u Fignerovoj vežbaonici uz vanredno veliko učešće svih pripadnika društva.

U župi pukovnika Šveca, u Moravskoj, održana su ove godine razna izbirna takmičenja. Župski načelnštvo naime bilo je raspisalo ova takmičenja da bi potaklo članstvo, naraštaj i decu na što ustrajnije vežbanje. Od 86 društava ovim raznim takmičenjima učestvovala su 63, pri čemu su iz vrsta muških odeljenja sudelovala 834 člana, 386 naraštajaca i 358 muške dece, ukupno dakle 1791 takmičar. Prvenstvo u svim ovim takmičenjima odnelo je društvo Jaromerice. Na ovogodišnjim takmičenjima učestvovali su 661 takmičar više nego na lanskima.

Između Istočno-slovačke župe u Košicima i Karpatoruske župe održano je 6 oktobra o. g. međužupsko takmičenje u prostim granama. Takmičenje je održano na letnjem vežbalištu u Užhorodu. Pobjedila je vrsta Istočno-slovačke župe. Isto tako takmičenje se je međusobno i naraštaj obiju župa, pri čemu je pobedio naraštaj Istočno-slovačke župe.

U nedelju dne 10 o. m., na vojnom uzletištu u Kbelima kod Praga, održana je svečanost predaje darovanih aviona češkoslovačkoj vojsci. — Ovoj svečanosti prisustvovalo je preko 2000 Sokola i Sokolice, od kojih više od 900 njih u svečanom kroju. Počasnu sokolsku četvu predvodio je podnačelnik ČOS br. Antonin Benda, a ČOS zastupali su starosta br. dr. Bukovski, prvi zamenik staroste br. Truhlarž, načelnik br. dr. Klinger s ostalim članovima pretsedništva. Ukupno je češkoslovačkoj vojsci bilo darovano 35 aviona, i to što od strane češkoslovačke javnosti, što od raznih društava, među kojima je jedan darovalo samo Sokolstvo. Nakon govora staroste br. dr. Bukovskog, sokolski avion preuzeo je ministar narodne odbrane br. Mahnik i pridelio ga šestom avijatičkom puku.

Srednjoečka sokolska župa priredila 10 o. m. takmičenja članica u redovnim vežbama. Ovim takmičenjima učestvovali je 6 dvanaestorica, koje su pokazale u svim redovnim vežbama izvrsnu uvežbanost. Najviše točaka postigla je dvanaestorica Sokola u Žiškovu.

ČOS raspisala je natečaj za napjev jedne posebne pesme, koja bi se uvek pevala na sokolskim taborovanjima pri podizanju državne zastave,

(Nastavak sa 1 strane)

vlastite porodice, koji dokazuje baš protivno od onoga, što gosp. profesor tvrdi. Imam dva sina, koji pohađaju srednje škole u jednom od naših najvećih gradova. Jedan ide u V, drugi u VII razred gimnazije. Obojica su odavna Sokoli, ranije kao sokolska deca, sada kao naraštajci. Vežbaju redovno dvaput nedeljno, sada još pohađaju i prednjački tečaj. Sve su razrede u školi dosad svršili s vrlo dobrim i odličnim uspehom, više s odličnim nego s vrlo dobrim. Pripominjem k tome, da su još i članovi juniori jednog renomiranog sportskog kluba, gde u sezoni marljivo treniraju laku atletiku, a i članovi su podmlatka Aero-kluba (model-sekcije), Crvenoga krsta i Jadranske straže, i to svugde aktivni članovi, vršeci negde i razne funkcije. Sve ovo ne smeta ni najmanje njihovom uspehu u školi, kao što ne smeta uopšte u svakom ovakvom slučaju, gde ima dovoljno vrednoće i pravice volje za nauku. Ja, čak, tvrdim, da ni današnje veliko oduševljenje omladine za razne sportove, naročito za nogomet, na koji se najviše više, nije toliko krivo slabim uspesima u školama, kako se to rado govori. Ta i mi smo se stariji u doba našeg školovanja zanosili raznim igrama i mladenačkim zabavicama, samo što to u zreloj dobi sada zaboravljamo, pa sada samo vičemo na današnje omladinu, kao da i u naše vreme nije bilo podosta »druge« i trećoređaša!

Drugi su uzroci današnjem slabom uspehu daka u školama, mnogo dublji i ozbiljniji od sporta, od nogometa i

od »dvostruke gimnastike«, uzroci psihološki, socijalni i moralni. Ali nije ovde mesto da se o tome govori. To je pitanje za sebe, teško i važno pitanje, o kom bi stručnjaci trebali mnogo da raspravljaju i da tome zlu traže leka — ostavljajući kod toga na miru sokolsku vežbaonicu.

Sokolstvo nije samo telesno vežbanje. Ono je i duševno vežbanje, ono je rasadnik slobodarskog duha, duha najidealnije demokracije, gde se ne jačaju samo mišići, već se jača i moralna snaga, jača se ljudska i nacionalna svet, jača se duh borbenosti i bratske solidarnosti, u kom smeru Sokolstvo teži da odgaja i sprema buduće generacije. U Sokolstvu se mnogo radi i u prosvetnom smeru. Postoje zasebni prosvetni odbori, postoje sokolske čitaonice, sokolske muzike, pevnički horovi, pozorišni i lutkarski (marionetski) oteci, održavaju se sokolska predavanja i govori pred vrstama, priređuju se ekskurzije, utakmice, prosvetni zborovi i sletovi i t. d., i t. d. Sve to znači, da daci i u Sokolstvu mogu naučiti mnogošta, što »daje potrebito znanje i otvara bolje vidike za ozbiljan život«. Ne može biti i nema sukoba između Sokola i škole, niti ga treba stvarati: Sokolstvo i škola se međusobno nikako ne isključuju, naprotiv, Sokolstvo može samo da pomogne školi, a nikako da joj smeta.

Pustimo, stoga, dake na miru u sokolanama, šaljimo ih u sokolske vežbaonice, što ih je više — to su bolje došli!

Marije Maričić. Botoš.

Uputstva za pokrajinski slet u Subotici 1936 god.

Saopštavaju se br. načelnštvima zaključeci sednice Tehničkog odbora Sokolske župe Novi Sad od 10 novem. 1935 god. o pokrajinskom sletu u Subotici 1936 god.

U smislu sporazuma sa sletskim odborom odlučeno je, da dani sveta budu ovi:

a) Pretsletski naraštajsko - dečji dani

12—13 juna 1936 utakmice naraštaja u smislu propisa i uputstava Saveznog načelnštva; 14 juna 1936 slet naraštaja s ovim rasporedom: u 6 sati pokusi; u 11 sati povorka; u 16 sati javna vežba. Na javnoj vežbi učestvuju naraštajaska utakmičarska odeljenja grupe naraštaja Župe Novi Sad i obaveznih župa. Deca od preko 8 godina učestvovali na javnoj vežbi samo iz Subotice i iz najbliže okoline, koja mogu doći ujutro i u veče sa vratiti kućama. Deca će vežbati muška i ženska zajedno propisanu vežbu, koja će se dostaviti čim ova bude izrađena. Sva deca, koja učestvuju na sletu, moraju biti propisno obučena. Muški i ženski naraštaj vežbaće proste vežbe i to muški naraštaj samo prve 3 vežbe. Stariji naraštaj Župe Novi Sad, osim propisanih vežba, vežbaće još posebnu vežbu koju snema Načelnštvo župe i koja će za kratko vreme biti dostavljena. U vežbanju na spravama učestvovali utakmičarska odeljenja naraštaja. Daci srednjih škola, učestvovali na sletu samo iz srednjih škola s područja župe Novi Sad. Za njihove vežbe pobrinuće se braća nastavnici gimnastike u sporazumu s načelnštvom Sokolskog društva Subotica. U povorci naraštajskog sleta učestvovali celokupan naraštaj i daci srednjih škola; već sada se svi upozoravaju, da za povorku imaju propisno odelo. Zastave se imaju doneti. Deca ne učestvuju u povorci; ova će biti razmeštena na određenom mestu.

b) Glavni sletski dani

26—27 juna 1936 g. utakmice članstva u smislu propisa i uputstava Saveznog načelnštva; 28 juna u 7 sati pokusi svih vežba, u 16 sati prva sletaska javna vežba, na kojoj će vežbati članovi i članice propisane proste vežbe. U vežbanju na spravama učestvovali utakmičarska odeljenja. 29 juna u 9 sati postrojavanje sletске povorke i nakon toga povorka gradom. U 16 sati

druga sletaska vežba, na kojoj će vežbati sokolske čete propisanu prostu vežbu, koja će se poslati svima četa. Starija braća vežbaće vežbu palicom, koju društva imaju, a ukoliko ovu nemaju, neka se obrate Župi Novi Sad. Ostale tačke vežbanja, kako za prvu, isto i za drugu javnu vežbu, biće popunjene učestvovanjem vojske, mornarice, konjice, gostiju i posebnim vežbanjem župa, što će se kasnije urediti. U pogledu ostalih sletskih priredaba, koje nisu strogo tehničke prirode, odlučuje Sletski odbor.

Kako su propisane zajedničke proste vežbe muškog i ženskog naraštaja, članova i članice poznate, treba nastojati da se sada ove uzorno izvedu i sve greške isprave, jer ima dosta vremena za to. Isto i propisane vežbe za sokolske čete, treba da budu dobro uvežbane i izvedene na sletu bez pogreške.

U sletskoj povorci prilikom glavnih sletskih dana učestvovali župe sa svojim članstvom i pod svojim zastavama u posebnim grupama i to svaka župa sa svima svojim pripadnicima i to članovima društava, četa i članica. U povorci mogu učestvovati samo oni, koji imaju propisnu odoru, urednu narodnu nošnju; članice koje nemaju odoru učestvovali u vežbaćem odelu.

Već sada se upozoravaju svi učesnici ovog sleta i to vežbači, vežbačice kao i nevežbači, da se pobrinu za vreme predavanja da im vežbačka odela i odore budu u redu i strogo po propisu, jer ko ne bude imao uredno vežbaće odelo i propisnu odoru, neće moći učestvovati u priredbama sleta. Članovi četa vežbaće u propisnom vežbaćem odelu, kako je to zaključeno za čete (vidi zaključak sednice ZZN od 21 i 22 septembra 1935). Starija braća vežbaće vežbu palicom u odori bez surke. — Ostala uputstva za slet izdaće se kasnije.

Pošto se ovaj slet priređuje na najsevernijoj tački naše Otadžbine, te kao takav ima veoma važni nacionalni značaj, treba svi da nastojimo da isti bude u svakom pogledu uzorna priredba, a naročito discipline da bude potpuna i da se ne dešavaju povrede discipline, kao što su to bili slučajevi u poslednje vreme.

Zdravo!

Načelnštvo Sokolske župe Novi Sad, Milan Teodorović, načelnik.

Sednica prosvetnog zbora Saveza SKJ

U nedelju dne 24 o. m. održaće se u Beogradu sednica prosvetnog zbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije.

Na dnevnom redu ove sednice je:

- 1) Kandidacija pretsednika prosvetnog odbora Saveza SKJ.
- 2) Izveštaj župskih delegata o prosvetnom radu u župama.
- 3) Eventualije.

Zbor će se održati u prostorijama Saveza SKJ, Prestolonaslednikov trg 34, u 9 sati.

Sokolska radio-predavanja

Radio stanice Beograd — Zagreb — Ljubljana

Dne 28 novembra predaje brat Ing. Kosta Petrović, Subotica, o temi: »Jugoslovenski narodni park u Beogradu u vezi s izgradnjom sokolskog stadiona«.

Pored ovih večernjih predavanja biće i popodnevnih (pučkih), i to svako prve i treće nedelje u mesecu, počev od decembra t. g.

Predavanja se održavaju od početka novembra, svakog četvrtka od 19.30 do 20.00 časova.

Pismo iz Sarajeva

Sarajevski Sokoli će drugu zimu dočekati u svom velikom domu

Sarajevo, novembra 1935.

Sokolski život u ovim krajevima sve pulsira i sokolske akcije postaju sve mnogobrojnije i raznovrsnije i sve više prodiru u široke slojeve narodne. U ovom času četiri sarajevska Sokolska društva zauzeta su živo pripremanjem za prvodecembarsku akademiju, koja je već po tradiciji službeno proslava Dana oslobođenja i ujedinjenja čitavog Sarajeva. Ipak, nalazi se vremena i snage i za druge važne akcije. Organizuje se ponovno sokolska pomoć nevoljima, a koja je lanjske zime imala punog uspeha i koja će se ponoviti i ove i narednih zima. Sokoli će ovih dana dati poticaja za zajedničku, koordiniranu, akciju svih sarajevskih humanih društava u radu na pomoći nevoljima. Ovih dana je otpočeo radom i sokolski pevački zbor, koji u prvim počecima otvara najbolje izgleda za dobar uspeh. Sokolska društva će ove zime po prvi put zajednički održati sokolsko sveslovensko veče, dne 1 februara, koje će biti snažna manifestacija sveslovenske sokolske ideje. Društveni život u svima društvima je neobično živ. Sastanci, predavanja, čajanke, tečajevi za narodne igre održavaju se u gotovo svim društvima.

Medutim, u svim tim akcijama oseća se jedan nedostatak: za jedan snažan razmah širokih razmera potreban je sokolski dom, koji Sarajevo, nažalost, do sada nije imalo. Stoga je s radošću pozdravljeno udaranje temelja kamena Sokolskom domu, koji podiže Sokolsko društvo Sarajevo - Matica uz pomoć Banske uprave i Gradske opštine, koje ovaj dom posećuju u spomeni Blaženopčivšeg Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Ta svečanost, simbolički vezana za godišnjicu smrti Viteškog Kralja, okupila je bila sve Sokole na zemljištu kod Zanatske škole, gde će se podići veliki Sokolski dom. Starešina Sokolskog društva Sarajevo Matica, br. Aleksa Starčević, imao je sreću da otvori ovu istorijsku svečanost i čast da na njoj pozdravi izaslanika našeg uzvišenog Kralja, Nj. Vel. Petra II, divizijskog generala g. Milisava Tomića, bana Drinske banovine g. Lukića, izaslanika ministra vojske generala g. Voju Mihajlovića, komandanta armije generala g. Krstića, komandanta divizije generala g. Miloradovića i predstavnike svih patriotskih društava. Brat Starčević je u pozdravnom govoru među ostalim istaknuo i sledeće: »Ovaj će dom - spomenik biti žarište, u kome će se Sokoli i njihovi naraštaji napajati sokolskim i patriotskim idejama i svojim stvarnim radom, okupljajući pod sokolsku zastavu sve najbolje snage našeg naroda, biti trajno budni čuvari narodnog jedinstva i jedinstvene države, — zavetne misli Bismrtog Kralja, Imajući uvek pred očima Njegovu amanetne reči: »Od kolve do groba dužni ste služiti samo Jugoslaviji i jugoslovenskoj ideji. Njene su važne misli i vaša srca, njene imaju da budu i sve vaše radosti i ideali, vaše težnje i sva vaša preguća.«

Sokoli će vazda pronositi Njegovu zavetnu misao s istim onim članom s kojim su proneli i simbolično baklju od Sarajeva do Oplenca, spremni uvek na nove dužnosti i napore.

Predsednik opštine g. Bičakčić Edhem pozdravio je svečanost s govorom, u kome je rekao, da građani Sarajeva veruju, da će se podizanjem Sokolskog doma najbolje odužiti velikoj uspomeni Viteškog Kralja.

Starešina župe br. dr. Vojislav Besarović evocirao je velike i teške borbe predratnog Sokolstva i istakao Njegovu žrtvu kao obavezu za nov poštovan sokolski rad generacija u slobodi. Br. dr. Besarović je dalje među ostalim rekao: »U ovome času kad polazemo kamen temeljac svome domu i mi se sarajevski Sokoli zavetujemo, da ćemo u ovom svetom nacionalnom hramu vaspitati generacije u

velikom sokolskim vrlinama, vaspitavati ih da budu prožeti u dubini svoje duše najdubljom poštovanjem i pijećetom prema našem neumrlom Velikom Kralju i da budu uvek spremni u zanosu podnositi najveće žrtve na čast i slavu Mladoga Kralja i mile nam Otadžbine.«

Izaslanik Saveza SKJ br. Stevan Zakula, u jednom zanosnom govoru pozdravio je sarajevske Sokole i ovim rečima: »Zidajte neumorno i neutrudivo ovaj dom sokolskog bratstva i jedinstva do one visine dokle dopiru vaše muške snage, ali tako, da ga može videti i osetiti cela naša ujedinjena Jugoslavija. Uzidajte u ove osnovne temelje svoga doma one vrline sokolske, kojima smo vas mi stariji učili: I mladićsko oduševljenje, bez kojega nema nikakog ozbiljnog i naprednog posla; i onu ljubav prema Sokolstvu i bratstvu, koja je najlepši naš ponos sokolski; i vašu predanost mučnom poslu sokolskom, koji nije dečja igračka nego širok i krupan zamah nacije za starim našim čojstvom i veteštvom; i vašu ljubav prema slobodnoj otadžbini, jer vi najbolje znate kako je bilo teško podnositi tuđinsko ropstvo; i vašu predanost dobrovoljnoj disciplinirani rada bez koje bi svako naše naprezanje moralo ići u raskorak; i toplinu vaših muških srdaca koja će, kao sokolska, uvek stremiti onome što je u životu čovečjem najviše i najčestije; i vašu poznatu sokolsku toleranciju, držeći se neostupno onih pesničkih reči:

»Ah, da je proklet bio ciječ vjere Na svojega reži brata.«

Brat Simo Stanivuković, neumorni pročelnik odbora za gradnju doma, pročitao je povelju koja je, malo za- tim, uz sviranje molitve uzidana u kamen temeljac. S poveljom je uzidan i pregršt svete zemlje s Oplenca i broj našeg »Sokolskog glasnika«, u kome je izišao natpis o podizanju ovog doma.

Na proleće nastaviće se zidanjem doma, a druge zime će Sokolsko društvo Sarajevo-Matica moći da useli u svoj veliki dom i da razvije u punoj meri svoj sokolski rad. — R. G.

Pregled vežbi za berlinsku olimpijadu

Na dan 17 XI o. g. izvršen je pregled vežbi za olimpijadu u Domu Kralja Aleksandra I u Zemunu za istočnu takmičarsku skupinu. Pregled je izvršio vođa olimpijske vrste brat dr. Viktor Murnik iz Ljubljane s načelnikom Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije bratom dr. Alfredom Pihlerom, a u prisustvu zamenika načelnika brata Miroslava Vojinovića, Ivana Kovača i članova stručnog odbora Saveza.

Pre početka vežbanja prikazan je film obaveznih vežbi na spravama i prosta vežba, što je poslao Olimpijski odbor iz Berlina. Pregled je vršen ovim redom: proste vežbe, vratilo, razboj, krugovi i konj. Na svakoj spravi pojedinci su odvezbali obaveznu vežbu. Posle svake vežbe brat dr. Murnik davao je stručna uputstva za pojedine elemente, a brat Antosijević je zorno izvodio. Na kraju je br. dr. Murnik dao svima opšta uputstva za dalji trening. Pregled je trajao punih šest sati.

Pregledana su sledeća braća vežbači: Merzlikin Dimitrije, Buda Juraj, Romelji Svetomir, Stergar Miloš i Perfiljev Jevangen iz Beograda, Rumencić Josip i Pataki Ljudevit iz Zemuna, Zikov Radovan i Vilić Marko iz Novog Sada, Kujundžić Josip iz Subotice i Jovin Borislav iz Sombora. Ukupno 11 takmičara.

Vodstvo je potpuno zadovoljno s uspehom dosadašnjeg treninga, i nada se, da će uz daljnji poštovanji rad naših takmičara naše Sokolstvo biti dostojno reprezentovano na olimpijadi u Berlinu. — B. S.

pojedinačne karte: po cijen od 2 do 10 RM, koje važe za pojedine priredbe.

Za olimpijske igre u Berlinu ima također 3 vrste ulaznica:

olimpijski pasoš: od 40, 60 i 100 RM, koji važi za sve priredbe u olimpijskom stadionu;

trajne karte: od 20 i 40 RM, koje važe za sve priredbe jedne stanovitve vrste sporta (laka atletika, plivanje, nogomet i gimnastičke vežbe);

pojedinačne karte: od 1 do 15 RM za pojedine priredbe.

Prospekti s detaljnim programom i svim podacima, mogu se dobiti kod Nemačkog saobraćajnog biroa, Beograd, Knežev spomenik 5, ili kod »Putnika«.

Rajhs - marka sada se u turističkom prometu obračunava sa 13,50 dinara. I o tome informacije daju »Putnik« i Nem. saobraćajni biro.

Iz UREDNIŠTVA

U poslednjem broju našega lista bili smo prisiljeni izostaviti jedan članak bez naše krivnje.

Našim dopisnicima!

Umoljavaju se braća dopisnici iz naših jedinica, da eventualne svoje vesti za prvodecembarski broj »Sokolskog glasnika« dostave uredništvu na vreme, da bi ih ono primilo NAJDALJE DO 26 o. m. Kasnije bilo kakvo pristiglo gradivo za taj broj neće biti moguće objaviti.

Izveštaji o proslavi Prvog decembra

Izveštaje o proslavi Prvog decembra uredništvo će moći objaviti jedino i samo u narednom broju »Sokolskog glasnika«, i to one izveštaje koje uredništvu stignu na vreme za taj broj.

Uredništvo stoga moli sve bratske župe i preporučuje im, da bi one same poslale uredništvu o tim proslavama u njihovim jedinicama opće izveštaje, u jednom celovitom prikazu, jer mnogobrojne pojedinačne izveštaje iz društava i četa uredništvu je uopće nemoguće objaviti.

Naglašavamo ponovno neophodnu potrebu da se o svemu radu u našem Sokolstvu zavede sasvim aktuelno izveštavanje u našem listu, jer jedino takvo izveštavanje ima pravoga smisla i svrhe.

KRONIKA

Svečano otkriće spomenika Viteškom Kralju Ujedinitelju na Sušaku. Na vanredno svečan način obavljena je u nedelju 17 o. m. na Sušaku, severnom čuvaru našeg Jadrana, jedna dirljiva nacionalna manifestacija. Uz ogromno učesće naroda, najviših predstavnika vlasti i nacionalnih organizacija, otkriven je toga dana spomenik Blaženopčivšem Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju, do sada jedan od najvećih spomenika Velikom Kralju. Na toj svečanosti uzeli su učesća Kraljevski Namesnik dr. Ivo Perović, kao zastupnik Nj. Vel. Kralja, članovi kraljevske vlade, predstavnici Senata i Narodne skupštine, predstavnici vojske, ban Savske banovine dr. Kostrenčić, predstavnici Saveza gradova i drugi odličnici. Prvi je govorio predsednik sušačke općine Đuro Ružić, koji je, pozdravivši odlične goste i sakupljeni narod, izrazio veliku zahvalnost čitavog Hrvatskog Primorja Blaženopčivšem Kralju Mučeniku. Zatim je održao govor Kraljevski Namesnik dr. Ivo Perović, koji je u pregnantnim rečima prikazao veličinu Umrlag Kralja i na kraju svog govora obavio svečano otkriće spomenika. Sledili su dalje i još drugi govornici te polaganje venaca na spomenik, kojih je bilo preko 40. Cela ova svečanost protekla je u znaku najdubljeg pijeteta i narodne zahvalnosti prema Velikom Kralju i kao spontan izražaj vernosti našega naroda u čuvanju svetog amaneta, koji mu je ostavio njegov Viteški Kralj Mučenik Ujedinitelj.

Otkriće spomenika palim dacima ratnicima u Skoplju. Druga jedna lepa nacionalna svečanost održana je istoga dana, 17 o. m., i na našem jugu, u carskom Dušanovom Skoplju, gde je otkriven spomenik poginulim dacima-ratnicima, koji su pre 21 godinu, došli u Skoplje i ovdje položili vojničku zakletvu, da odmah zatim krenu u borbu za slobodu svoje otadžbine. Na ovoj komemorativnoj svečanosti Nj. Vel. Kralja zastupao je armijski general g. Voja Nikolajević, dalje su bili prisutni predstavnici Kraljevske vlade, Senata i Narodne skupštine, nacionalna udruženja te mnoštvo naroda. Osvećenje spomenika izvršio je mitropolit skopski g. Josif, nakon čega je pročitana i poslanica Nj. Sv. patrijarha g. Varnave. U ime odbora za podizanje spomenika održao je govor njegov predsednik, bivši predsednik Kraljevske vlade, g. Bogoljub Jevtić, u ime Kraljevske vlade ministar građevina g. Miloš Bobić, u ime ministra vojske general g. Obradović, a u ime porodica čiji su sinovi pali u ratu, naš poznati pisac g. Branislav Nušić. Spomenik dacima ratnicima delo je poznatog našeg vajara g. Dolinara, te pret-

stavlja grupu, u kojoj majka Srbija s mačem u desnici uvodi u borbu za narodne ideale mladog daka ratnika.

30 godišnjica smrti pesnika Huga Badalića. Ovih dana setila se naša javnost, doduše s malo zadocenja, tridesetogodišnjice smrti pesnika Huga Badalića, koji je umro godine 1900 u Zagrebu, u 49 godini života. Pokojni Badalić bio je rodom iz Broda na Savi. Svršivši godine 1871 gimnaziju u Zagrebu, a 1874 filozofski fakultet u Beču, službovao je po raznim krajevima preratne Hrvatske. Umro je kao direktor donjogradske gimnazije u Zagrebu. Njegove prve pesme izišle su 1874 u Vijencu i u dačkom almanahu »Velebit«. Njegova krasna balada »Pajem et circenses« — (Kruha i zabave) utvrdila je njegovo pesničko ime i upozorila najširu javnost na talent mladog pesnika. U izdanju Matice Hrvatske izišla je i njegova »Anatologija hrvatskog pesništva«. Badalić je preveo i Šekspirovog »Koriolana«, a napisao je i libreto za našu popularnu Zajčevu operu »Nikola Šubić Zrinski«. Iako vrlo talentovan, napisao je razmerno malo, ali ipak spada u red tvorca klasičkog pesničkog stila u našoj poeziji.

40 godišnjica smrti Ivana Filipovića. Dne 28 novembra navršile se 40 godina otkada je umro Ivan Filipović, poznati naš pedagog, pesnik i »otac učitelja«, koji je naziv u istini svojim radom i zaslužio. Pokojni Filipović rodio se 1823 u Velikoj Kapanici od oca učitelja. Svršivši gimnaziju u Vinkovcima, postao je tamo učiteljski pripravnik. Kada je svršio i pedagoške studije, bio je imenovan učiteljskim pomoćnikom u Novoj Gradišci. Već 1845 počeo je pisati prve svoje pesme, i to u Gajevoj »Danici«. Godine 1850 došao je za učitelja u Zagreb, gde je napisao »Slovniku čitanku«. Zbog pesme »Domorodna uteha« u listu »Nevens«, osuđen je na 6 meseci tamnice, u kojoj je za to vreme napisao »Pedagoške iskricice«. Od 1854 do 1862 službovao je u Slavonskoj Požegi, otkuda se vraća opet u Zagreb, kada je 1859 bio osnovan list »Napredak«, postao je jedan od njegovih glavnih saradnika i ostao mu je veran do smrti. Za mladež izdavao je list »Bosiljak«. Osnovao je i Učiteljsku zadruhu, posećivao učiteljske kongrese u inostranstvu i o njima pisao u novinama te time širio interesovanje za aktuelna i savremena pedagoška i sta-leška pitanja. Godine 1871 organizovao je u Zagrebu prvi učiteljski kongres, a ujedno s njim i prvu učiteljsku izložbu. Godine 1870 izišao je njegov Hrvatsko-nemački i Nemačko-hrvatski rečnik, koji važi još danas s nekim izmenama kao najbolji rečnik te vrste. Ivan Filipović, organizator učiteljstva i značajni pedagog, pisao je mnogo i za mladež, pa je svojim radom zadužio pre svega učiteljstvo ali i sav narod.

75 godišnjica Ignacija Paderevskog. Ne samo Poljska, nego i čitava Evropa i Amerika ovih dana sećaju se 75 godišnjice Ignacija Paderevskog, jednog od najvećih klavirskih virtuozata, priznatog komponiste i velikog poljskog patriote. Paderevski rodio se 18 novembra u poljskom Podolju. Glazbu je učio u Varšavi, Berlinu, Beču i Strasburgu. Pre 50 godina debitirao je u Beču, gde je postigao vanredan uspeh. Kasnije je poduzeo mnoge turneje po velikim gradovima Evrope i Amerike, pa je već pre početak svet-skog rata slovio kao jedan od najvećih savremenih klavirskih virtuozata. Kao lični prijatelj Vilsona i mnogih vodećih političara zapadnih sila mnogo je koristio za vreme i nakon svet-skog rata oslobodilačkim težnjama Poljske. Godine 1919 postao je pred-sednik prve redovne poljske vlade, na kojem je položaju ostao skoro godinu dana, kada se je sam dobrovoljno povukao s ovog odgovornog položaja. Kao predsednik poljske vlade bio je i pred-sednik poljske delegacije na konferenciji u Parizu, a Poljsku je i nakon svoje demisije zastupao kao njen stalni delegat kod Društva naroda sve do godine 1921. Godine 1922 naselio se u Kaliforniji na svom imanju, ali u sadašnje teško vreme čitava poljska javnost iskreno želi, da se ovaj zaslužni sin poljskog naroda, koji je toliko doprineo za oslobodenje i veličinu obnovljene Poljske, opet vrati u svoju otadžbinu.

Razne kulturne vesti. U nedelju 17 o. m. održao je u Beogradu beogradski akademski acrokulub uz učesće mnoštva akademičara iz Zagreba, Ljubljane, Skoplja i Subotice značajnu svečanost razvija svoje zastave, kojoj su kumovali Nj. Vel. Kralja-Mati i Nj. Kr. Vis. Princ Andrej, te krunjena aviona »Zlatibor« i jedrilica »Zagreba«, »Ljubljana«, »Beograd«, »Skoplje«, »Subotica«. Nj. Vel. Kralja zastupao je pukovnik g. Naumović, Nj. Vel. Kralju-Majku, dvorska dama gospođa Srškić, kraljevsku vladu ministar prosvete g. Stosić, univerzitet rektor dr. Čorović, dok su vojsku zastupali generali g. Jecmenić i g. Nedić.

U nedelju dne 17 o. m. otvorena je u Umetničkom paviljonu u Zagrebu prva sveslovenska izložba umetničke fotografije. Ovu je izložbu veoma lepo, s mnogo ljubavi, truda i razumevanja aranžirao Foto-klub Zagreb, koji je tom privedbom proslavio i 25 godišnjicu prve fotografske izložbe u Zagrebu. Pokrovitelj ove zanimljive izložbe je Nj. Kr. Vis. Knez Namesnik Pavle.

Staro i zaslužno šibeničko filharmonijsko-pevačko Masarikovo društvo »Kolo« priprema se za veliko umetničku turneju po Bugarskoj početkom nove godine.

Za ovogodišnju Nobelovu nagradu za mir mnogo listova predlaže predsednika Češkoslovačke Republike T. G. Masarika.

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTAVAIČETA

Župa Cjabljana

LJUBLJANA. — Delovni sastanek društvenih načelnikov i načelnik. Načelnništvo Sokolske župe Ljubljana je imelo v soboto dne 16. in v nedeljo 17. t. m. delovni sastanek društvenih načelnikov in načelnic. Udeležilo se ga je 59 bratov in 43 sester. Delovni sastanek je imel namen poglobiti in okrepite priprave za župni zlet leta 1936., poleg tega pa tudi seznaniti vadiateljstvo o smernicah njenega dela in postopka. Odmerjeni čas se je izkoristil za usposabljanje praktičnega znanja v prostih in orodnih vajah ter utrditev vaditeljske sposobnosti za napor-no delo. Podana sta bila dva predavanja in sicer je predaval br. Stanko Trček o »Sokolstvo in sport« ter br. Franjo Lubej o »Vzgoji sokolske mladine«. Delovni sastanek je dosegel zadovoljiv uspeh. Župno načelnništvo želi napraviti v tekočem zimskem času vsaj še dva taka sestanka in pričakuje, da tedaj ne bo izostala nobena edinica. Naglasiti moramo da je treba uprav v sedanjem času osredotočiti vse naše sile in sposobnosti v priprave za bodo-ći župni zlet, ki mora biti resničen prikaz naše delovnosti in prava manife-stacija sokolske zavednosti.

Župa Mostar

BILEĆA. — Sabor sokolskih četa. Dne 10 novembra o. g. održan je u Bileći sabor sokolskih četa iz područja Sokolskog društva Bileća. Zastuplje-no je bilo osam četa, svaka po nekol-iko izaslanika.

Pošto je hor otpevao: »Oj Slove-nik«, starešina Sokolskog društva Bi-leća br. Boško Toskić, deneral, otvori-o je sabor prigodnim govorom i po-

zdravio izaslanika Sokolske župe iz Mostara br. Čedu Milića, zatim izaslanike četa, ovd. vlasti i društava. Na prvom mestu seč. se Blaženopčivšeg Kralja Ujedinitelja, kome sabor oda-je poštovanje s trokratnim: »Slava Mu!«. Zatim pozdravlja našu uzdani-cu Nj. Vel. Kralja Petra II, kome sa-bor kliče trokratni: »Živeo!«

Posle otpevano državne himne i Sok. pesme »Hajte, braćo«, na pred-log br. Toskića, otposlani su brzojavi Nj. Vel. Kralju Petru II, Nj. Vis. Kne-zu Namesniku Pavlu, Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije i Sokolskoj žu-pi Mostar.

Zatim se prešlo na dnevni red. Brat Mile Petronijević, referent za čete, u svom opširnom referatu iznosi istorijat rada na sokolskom polju u selima našeg područja. Rad je impo-zantan u svakom pogledu, pa ga je sa-bor najlepše pozdravio.

Iza referata br. Petronijevića, predstavnici pojedinih četa čitali su svoje izveštaje i predloge, što bi tre-balo učiniti za pojedina sela da se po-boljšaju prilike u njima. Ozbiljno, tre-zveno i bratski bez ikakve poze, oni su iznosili svoje nevolje i predloge.

Posle nekoliko govornika uzgo je reč br. Čedo Milić, starešina Sokol-ske župe Mostar, koji je između osta-log spomenuo značajnih oviš sabora ujed-no pozivajući Sokole na što intenziv-niji rad. Govor br. Milića, bio je od strane prisutnih vrlo pažljivo saslu-šan.

Na kraju je donešena rezolucija, koja će biti iznešena na glavnom sabo-ru u Mostaru.

Povodom sabora, na večer je pri-redena akademija s programom od ne-koliko uspehliha tačaka pevanja, reci-tacija i pozorišnog komada, koji su izveli članovi sokolskih četa. — B. A.

Olimpijada u Berlinu

Učešće jugoslovenskih plivača na olimpijadi 1936

Jugoslovenski plivački savez od-redio je načelno, da na olimpijske igre u Berlinu od 8 do 15 avgusta 1936 pošalje vater-polo reprezentaciju i šta-fetu plivača 4 po 200 metara slobod-nim stilom.

Prodaja olimpijskih ulaznica

Za Jugoslaviju prodaju ulaznica za olimpijske igre 1936 vrši »Putnik« i njegove podružnice. Prodaja ulaznica je počela. Za olimpijske zimske igre postoje tri vrste ulaznica:

Generalne karte: od 200 i 80 RM, koje važe kao ulaznice za sve prired-be;

trajne karte: od 110 i 55 RM, koje važe kao ulaznice za sve sportske pri-redbe na ledu;

ROSIIJA-FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

Župa Niš

NIŠ. — Trodnevni župski prosvetni tečaj. Pod vodstvom profesora br. Drag. P. Pavlovića, predsednika Prosvetnog odbora Sokolske župe Niš, održan je trodnevni prosvetni tečaj u dne 8, 9 i 10 novembra t. g. a u smislu četverogodišnjeg plana SKO-a, a sa željom da se poveća broj sokolskih vaspitnih prosvetara društvenih, a da se stvore oduševljeni, požrtvovani i stručno spremni prosvetni radnici.

Tečaj je priredila župa o svom trošku i brinula se je o izdržavanju svakog učesnika na tečaju.

Po utvrđenom rasporedu održana su 22 predavanja, koja su obuhvatala u glavnom tri grupe pitanja, a to su pitanja sokolske ideologije, zatim prakse prosvetarskog delanja u jedinicama i najzad pitanja s kojima se susreće i bori naše savremeno Sokolstvo.

Za tečaj se prijavilo 17 učesnika i to: iz društava: Boljevac, Bosilgrad, Vlasotince, Vranje, Vlad. Han, Piro, Prokuplje, Niš, Svirliž i Zaječar.

Predavanja i vežbanja s govorima pred vrstom i kritikom držana su u Sokolskom domu društva Niš, koji je činio lep utisak na učesnike svojim prostranstvom i uredjenjem.

Rad je počinjavao u 7.30 časova, a završavao se u 20 časova.

Iako je tečaj trajao samo tri dana ipak su učesnici dobili dosta kako teorijskog znanja, tako i praktičnog uputstva.

Blagodareći vodji tečaja br. Pavloviću, tečaj je bio odlično organizovan na opšte zadovoljstvo i tečajaca i predavača.

NIŠ. — Program tehničkog rada župe Niš za 1936 god. Načelnništvo Sokolske župe Niš održalo je na dan 10 novembra 1935 god. svoju sednicu u 8 čas. pre podne u kancelariji Sokolske župe Niš, a u 10 čas. pre podne istoga dana održana je sednica zbora društvenih načelnika(-ca).

Zam. načelnika župe br. inž. Černe na obim sednicama ukratko je podneo izveštaj o dosadanjem radu načelnništva župe. Izveštaj je primljen bez primedbe jednoglasno.

Zatim su podneli izveštaje o dosadanjem radu po okružjima i društvima okružni i društveni načelnici(-ce) i ukratko izneli stanje rada po istima. Izveštaji su primljeni bez primedbe. Po saslušanju svih izveštaja odmah se je prešlo na tačke za budući rad u župi pa je jednoglasno donešen zaključak:

1) Da se u 1936 god. održe župske utakmice svih kategorija članstva i u svim disciplinama. Isto tako je rešeno, da se sastavi župska vrsta, koja se ima u 1936 god. takmičiti za Kraljev mač. Sastav elemenata na spravama za ovu vrstu radi uvežbavanja je poveren T. O. župe, koji ima iste da sastavi najdalje do 1 decembra t. g. i dostavi takmičarima radi uvežbavanja.

2) Da se od 23 do 31 decembra t. g. održu župski prednjački tečaj za župske prednjake(-nje). Na ovom tečaju će biti primljeni i novi članovi Sokoli, ali bez prava na polaganje ispita.

Tečaj će se održati o župskom trošku u pogledu prehrane i prenoćišta.

3) Da se u 1936 god. održu župski nastup u Nišu i to na mesec dana ranije pre odlaska na slet u Suboticu, a na dan ranije pre nastupa župske utakmice.

Župski nastup u 1936 god. će biti od velikog značaja u tehničkom pogledu, jer će se tom prilikom izvršiti smotra za slet u Suboticu, kojom će se prilikom manifestovati snaga i lepota naše sokolske omladine.

4) Da se po okružjima održu utakmice četa, a zatim u župi. Program utakmice je poveren župskom T. O., koji se ima u najkraćem vremenu sastaviti i dostaviti svim četama radi pripremanja.

Zatim je rešeno da se pored ostale grane po našim sok. jedinicama posveti i obrati što veća pažnja zimskom sportu-smučarstvu, pošto je ova grana jedna od najlepših u zimskom sportu i od velike koristi za našu omladinu, jer ista u njoj nalazi puno razonode i zdravlja.

Jednoglasno je zaključeno, da se u zimi 1935/36 održu župska smučarska utakmica za sve članove Sokole i to u Zaječaru, pošto je tamo najpodesniji teren i ima dovoljna dužina staze za izvođenje utakmice.

Pored toga je rešeno da se održu i tečaj za početnike smučare Sokole.

5) Program rada za 1936 godinu ima da se sastoji.

Jesam li poslao pretplatu za sokolske listove?

a) Da se po predviđenom planu održe župske utakmice,

b) Da se organizuje i održi župski prednjački tečaj,

v) Da se u što većem broju članstva uzme učešće na sletu u Suboticu 1936 god.,

g) Da se organizuje i što bolje pripremi župski nastup,

d) Da se propagira ideja smučarstva, i

e) Da se ceo program rada za 1936 god. što pre sastavi i dostavi svim jedinicama župe Niš, te kako bi na taj način otpočele s radom. — U. S. S.

Župa Petrovgrad

TOMAŠEVAC. — Sokolska priredba. Dana 10 novembra t. g. naše selo posetilo je obilježje Sokolsko društvo iz Jarkovca. Ovom prilikom prikazalo je pozorišni komad »Ožalošćena porodica« u tri čina od Branislava Nušića. Ova priredba po svom izvođenju izazvala je od strane građana, kao i mnogobrojnog članstva veliko oduševljenje.

Ovom prilikom treba da napomenuti, da sokolske priredbe moraju biti po svom programu pretežno sokolsko-nacionalne sadržine, jer inače nisu sokolske.

Župa Sušak - Rijeka

GEROVO. — Svečano otvorenje društvenog doma. Sokolsko društvo Gerovo, na granici naše Istre, koje je osnovano 6 maja 1930 godine, pored ostalog agilnog rada u ovome mestu pokazalo je i ovoga puta visoku sokolsku svet i krunisalo uspeh svoja rada u ovom kratkom vremenu.

Na dan 3 novembra o. g. u 11 sati pre podne u prisutnosti izaslanika Nj. Vel. Kralja Petra II, izaslanika g. Ministra vojske i mornarice, izaslanika g. bana Savske banovine dra Marka Kostrenčića, izaslanika komandanta Savske divizije generala g. Mihaila Bodi, izaslanika bratskog Saveza SKJ iz Beograda, izaslanstva bratske Sokolske župe Sušak-Rijeka, Sokolskog društva Sušak, Trsat, Cabar, Prezid i t. d., svečano je posvećen i otvoren novosagrađeni Sokolski dom u Gerovu.

Tačno u 11 sati pre podne formirana je sokolska povorka uniformisanih Sokola, vatrogasaca i građanstva, koja je sa sokolskom glazbom društva Cabar i zastavom Sokolske župe Sušak-Rijeka, prošla kroz mesto Gerovo i ustavila se pred novim Sokolskim domom.

Pred Sokolskim domom pevački zbor Sokola i vatrogasaca Gerovo pod vodstvom agilnog brata Turka Ljubomira, otpjevao je »Sokolski pozdrav«, nakon čega je starešina Sokolske župe

Sušak-Rijeka brat Ivo Polić izvršio osvećenje doma.

Zatim je izaslanik Nj. Vel. Kralja, pešadijski major Štroc, otvorio dom i predao Sokolima ključeve uz poziv, da uvek slede svoje vrle pretke na dobro Kralja i Otadžbine. Tada su delegati vlasti i Sokolstva sa terase novog doma pozdravili sakupljeno Sokolstvo.

U ime Sokolskog društva Gerovo govorio je član društvene uprave brat Juraj Čop, koji u svome lepom govoru izneo sve one vrline, koje krase ovo mlado društvo.

Starešina župe brat Polić u svome govoru pozvao je Sokolstvo da i u buduću ostane na onoj visini, na kojoj se nalazi danas, što je vidan dokaz petgodišnjeg bitanjsa i ovaj lepi Sokolski dom.

Izaslanik g. Bana Savske banovine, sreski načelnik Kosović, u ime g. Bana pozdravljajući Sokolstvo i isporučuje im poruku Bana, da i nadalje rade na dobro Kralja, Otadžbine i jugoslovenskog naroda.

Posle zvaničnog otvorenja doma u glavnoj dvorani priređen je banket za delegate, a navečer u 6 sati održana je u domu sokolska zabava. Tom prilikom je načelnik domaćeg društva br. Bajčić pozdravio izaslanike i Sokolstvo, prikazujući historijat ovoga mladoga društva. Iza toga nastupio je sokolsko-vatrogasni pevački zbor s pesmom »Oj Sloveni«.

Zatim je muški naraštaj nastupio s naročito kombinovanom vežbom i skupinom pod vodstvom društvenog prednjaka brata Kovača. Naši naraštaji pobrali su zaslužen priznanje.

Za njima su nastupili članovi pod vodstvom načelnika br. Bajčića s vežbom »Boks« i skupinom na pozornici, te su također pobrali zaslužen priznanje.

Tada je opet nastupio pevački zbor simpatičnih Gerovčanki i Gerovčana, njih 30 na broju, koji je gromko i nada sve uvežbano otpjevao »Starčku himnu«. Naši vrli pevači i ovoga puta pobrali su silan aplauz tako, da se pesmu morali opetovati.

Posle je prikazana šala »Silom na zraku« pod vodstvom brata Cvetka Cukli pa su i naši mladi glumci pobrali u istinu buran aplauz.

Kao zadnju tačku programa agilni pevači sa svojim dirigentom bratom Ljubom i otpjevao je »Sokolski pozdrav«, koji su morali na sveopšti zahtev opetovati.

Posle svršenog programa izaslanik Nj. Vel. Kralja otvorio je ples »Kraljevskim kolom«, pa se razvila vrlo prijatna sokolska zabava.

Ova svečanost završena je i delo Sokolskog društva krunisano je uspehom. Neka nam bude dozvoljeno, iako smo skromni, da naročito ovde istaknemo kao najzaslužnije za razvitak

ovog društva vrlo pokrovitelja, sadanjeg Kraljevskog Namesnika g. dra Ivu Perovića, koji je najviše pomogao da se ovaj dom podigne. On nas je najviše razumeo, on nam je omogućio pretežni deo sredstava i velika mu hvala.

Bratskom Savezu SKJ u Beogradu također topli i bratski hvala, jer nas je pomogao novčano, savetom i raznim uputama. Bratski Savez nas nije pustio na milost i nemilost nemaštini.

Jedan vrlo važan faktor kod celog ovog posla imade, pa iako je on veoma skroman, te iako će mu lično biti krivo da ga spominjemo, mi to moramo učiniti, jer je on to zaslužio, a to je naš vrli projektant doma, brat Ivo Marčelja, profesor i arhitekta iz Zagreba. Taj vrli brat, iako činovnik i familirajan čovek, učinio nam je sve nacрте, čak i sve detalje. Dolazio je 22 puta u Gerovo iz Zagreba, a što se osobito mora istaći, taj je čovek i brat je ljubavi prema nama, prema celom Sokolstvu, radio sve badava bez jedne pare, čak šta više, za 22 dolaska u Gerovo — trošio je svoj novac. Pa zar se toga čoveka može prešutiti i ovako javno mu ne izreći sveopštu zahvalnost?

Osobita zahvalnost pripada i bratskoj Sokolskoj župi Sušak - Rijeka te bratu starešini Ivi Poliću, koji nas je vazda razumeo, koji je učinio sve što je mogao da učini, da nam pomogne da dovršimo zanočeto delo. Također trajnu zahvalnost punim pravom zaslužio je vrli brat Lacko Križ iz Zagreba, koji je mnogo doprineo, koji je činio sve, pa i više nego su mu snage dopuštale, da pomoćne svojoj mladjoj braći, da ih potakne na intenzivan rad. Zauzimanje brata Križa dalo je vidnog znaka, jer u ovom domu ima i njegov dobar deo zasluge. Ne zaboravljamo ni brata dra Bogdana Koritnika, banskog većnika i advokata iz Cabra, jer ne znade, iako je suviše skroman, što nam je učinio. Hvala mu! Zahvalnost zaslužio je sreski načelnik Kosović iz Cabra, jer i on je doprineo zagovorom što god je mogao.

Treba priznati i svesnom građanstvu Gerova, jer i ono je mnogo doprinelo, a osobito omladina, koja radi dan i noć na razvitku društva i može se punim pravom reći, da ovo mlado društvo stoji danas na zavidnoj visini.

Svima, koji nam pomogoste u radu, svima — imenovanim i neimenovanim — neka je sokolska zahvalnost! Ovaj dom stajao je 250.000 dinara. S. B.

RAB. — Lutkarska priredba. U Sokolskom društvu davana je 10 novembra prva jesenja predstava lutkarskog pozorišta. Prikazivao se je komad: »Kraljevna Cvijeta« od Emanuela Bačića. Bajka je vrlo dobro obradena i na pozornici imala je potpuni

uspeh. Sve je vodio društveni prosvetar E. Bačić, koji je vrlo živopisno izradio kulise i nacрте za odelo. Ostala bb. i ss. izvadali su svoje uloge vrlo savesno i dobro. Za svoj trud bili su nagradjeni opetovanim i dugotrajnim pljeskanjem svih prisutnih.

Između činova recitovano je nekoliko kraćih pesmica i održano kratko predavanje za decu o Sokolskom pozdravu. Prisutno je bilo preko 250 što dece, što odraslih. Unapred će se gotovo svake nedelje održavati za decu selo ili pretstave lutkarskog pozorišta, jer je ovo za decu naitrebnije u ovim dugim zimskim danima.

Župa Zagreb

STARA GRADISKA. — Otvorenje sokolane. Ovo Sokolsko društvo otvorilo je na dan 3 novem. svoju u novo preuredenu sokolanu. Za tu skromnu svečanost diletantska sekcija uvežbala je pozorišni komad »Sveta«, od B. Nušića.

Radovi na popravljanju sokolane počeli su u julu, a završeni su koncem oktobra. Materijalni izdatci su oko 5000 Din, dočim je Uprava kaznenog zavoda dala svu radnu snagu kao i neke druge potrebe posve besplatno. Namesto dosadanjih betonskih pločica metnut je čvrst pod, popravljeni su prozori, izvedeni su soboslikarski radovi, napravljen balkon, a samu salu krasni 8 lustera, koji predstavljaju sokola u letu. Sokolana imade svoju stalnu pozornicu, te se može punim pravom reći, da naša sokolana spada u red najlepših u župi zagrebačkoj.

Svečanost je počela tačno u 8 1/2 čas. na veče pozdravnim govorom brata starešine Stjepana Duruma, koji u svome govoru kaže, da je ovaj dan jedan od najradosnijih od osnivanja društva. Od nehigijenske i stare sale napravljena je sala, koja odgovara svima potrebama telovežbe. Završujući svoj govor on se svesrdno zahvaljuje Upravi kaznenog zavoda, svojoj braći i sestrama, kao i svima, koji su bilo materijalno bilo moralno doprineli, da se ovo delo izvede.

Nakon pozdravnog govora brata starešine diletantska sekcija društva prikazala je prisutnima pozorišni komad »Sveta« od B. Nušića. Komad je odigran na opšte zadovoljstvo publike, koja je dugotrajnim pljeskanjem nagradila nesebičan trud braće i sestara, kao i trud našeg starešine i prosvetara brata Stjepana Duruma, koji je ujedno bio i režiser. Nakon toga razvila se ugodna zabava s plesom uz sudelovanje duvalačke glazbe.

Posetilaca je bilo preko 250, jer niskim ulaznicama omogućili smo i najsiromašnijim ulaz.

Materijalan uspeh dobar, moralan vrlo dobar.

Oglašite u „Sokolskom glasniku“!

KLIFETE
vseh vrst no fotografijah
all ristbah
isev suje
najbolidneje
KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVAJS

Krajno niske cene

telovežbenih sprava možemo održati dotle, dok postoji zaloha, pošto se cene odličnih materijalija dižu. — Zato požurite sa narudžbom. — Sprave solidne, izrada precizna, cene neverovatno niske.

TVORNICI GIMNASTIČKIH SPRAVA
J. ORAŽEM
RIBNICA
NA DOLENJSKEM
238-19

Učiteljska tiskarna
registрована zadruga z.o.z.
Ljubljana
Franciškanska 6

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige v enobarvnem in večbarvnem tisku. Brošure in knjige v malih in najvećih nakladah. — Casopise, proračune, vabila, jedilnice, plakate. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov. — Šolski zvezki za osnovne, meštanske in srednje šole. Risanke, dnevnik, beležnica in leposlovnice.

Naročita sprejema tudi podružnica knjigarno v Mariboru položaj bonovinske hranilnice

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA

u Ljubljani
registрована zadruga s
ograničenim jamstvom

opskrbljuje u smislu čl. 2 svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrepišinama, koje su potrebne za izvajanje programa i za postignuće ciljeva našega Sokolstva. Izdaje i raspava tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističkog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije

Prodaja odora svih kategorija

Naslov: Jugoslovenska sokolska matica, Ljubljana, Narodni dom
Poštansko čekovni račun Ljubljana: 15.851
Telefon broj 25-45

Zahtevajte cenik!